

LÄNSSTYRELSEN

Kristianstads län

Planeringsavdelningen
Miljövårdsenheten

BESLUT

1988-12-30

Dnr 11.1299-1854-80 1(3)
1162

Enligt sändlista

Bildande av naturvårdsområdet Pestbacken i Gualöv, Bromölla kommun

Uppgifter om naturvårdsområdet

Namn: Naturvårdsområdet Pestbacken
Kommun: Bromölla
Socken: Gualöv
Läge: ca 1 km SSO Gualövs kyrka
Kartblad: Ekonomiska kartbladet
3 E 2 C Trolle Ljungby
Gräns: Punktstreckad linje på bifogade karta, bilaga 1
Fastighet: Del av Gualöv 61:1
Naturvårds-
förvaltare: Skogsvårdsstyrelsen

Beskrivning av området

Pestbacken är en inlandsdyn belägen ca 1 km söder om Gualöv. Det är en sanddyn, sannolikt bildad kring ett risgärde i gränsen mellan öppen mark och skog. Som geologisk formation är den ung, bildad under historisk tid och redovisad första gången på en karta från år 1700. Tallskogen, som binder flygsanddynen, är antingen planterad eller har spridit sig från angränsande planteringar som gjorts för att binda flygsandfält.

Namnet Pestbacken anses sammanhänga med sista pesten i början av 1700-talet. Ungefär 200 meter norr om dynen finns en pest-kyrkogård.

Pestbacken är idag bevuxen med tallskog. I fältskiktet finns bland annat linnea, spindelblomster, ryl och grönpyrrola. Dynen är på några ställen skadad av erosion som uppkommit genom slitage.

I länsstyrelsens naturvårdsplan från år 1975 redovisas inlandsdynen vid Gualöv (nr 22 i Bromölla kommun) och föreslås som naturreservat. Pestbacken har geologiskt, biologiskt och socialt naturvårdsvärde. I länets grusinventering 1971-72 har inlandsdynen vid Gualöv förts till högsta skyddsklass. Den är upptagen som riksobjekt för naturvård i naturvårdsverkets PM 726.

Områdets areal är ca 7,5 ha. Inlandsdynen är ca 800 meter lång och 10-15 meter hög.

Ärendets beredning

Föreningen Ivösjöbygdens Natur påtalade 1980 att inlandsdynen vid Gualöv var utsatt för stort slitage genom mopedkörning och ridning. Föreningen begärde att länsstyrelsen skulle verka för att minska pågående markslitage.

1985 utarbetades ett förslag till naturminnesförordnande vilket reviderades 1986. Naturvårdsverket ansåg då att området på grund av sin storlek borde avsättas som naturvårdsområde. Förslaget reviderades den 28 april 1988.

Samråd har ägt rum med naturvårdsverket och med Bromölla kommun. Markägaren Hans Gabriel Trolle-Wachtmeister har inte haft något att erinra mot det senast reviderade förslaget.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Pestbacken är geologiskt, socialt och biologiskt intressant som en genom flygsanddrift i sen tid bildad kulturdyn i inlandet. Den har bundits av tallskog och utnyttjas av allmänheten för friluftsliv. Dynen har skadats genom slitage som lett till erosion på vissa ställen. Dynen bör bevaras och behöver särskilt skyddas och vårdas. Pestbacken bör förklaras som naturvårdsområde.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, som avgränsas med punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1), bör av skäl som nämnts ovan särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 19 § naturvårdslagen området som naturvårdsområde. Länsstyrelsens beslut länder till efterrättelse när det vunnit laga kraft.

Naturvårdsområdet skall heta Pestbacken.

Ändamålet med naturvårdsområdet skall vara att bevara inlandsdynen och motverka slitage och erosion.

För området skall gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen som anges nedan.

A. Enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägarens och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet

Utöver vad eljest gäller är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär.
2. kalavverka på dynen (som dynens gräns mot omgivningen skall räknas släntfoten).

B. Enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturvårdsområdet.

1. utmärkning och upplysning om naturvårdsområdet
2. åtgärder för att begränsa eller motverka erosionsskador
- C. Enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta
inom naturvårdsområdet

Utöver vad eljest gäller är det förbjudet att

1. framföra moped eller annat motordrivet fordon
2. rida
3. göra upp eld
4. snitsla spår eller anordna orienteringskontroll

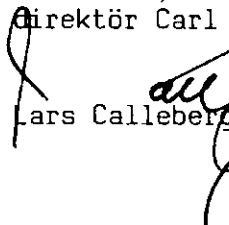
Föreskrifter under C 2 och C 3 gäller även markägaren och innehavare av särskild rätt.

- D. Enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av naturvårdsområdet

1. syftet med vården och förvaltningen är att naturvårdsområdet skall skötas så att erosion och slitage förhindras
2. naturvårdsområdet skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar
3. naturvårdsförvaltare skall vara skogsvårdsstyrelsen i länet som fortlöpande skall samråda med markägaren vid förvaltningen
4. beträffande vård och förvaltning av naturvårdsområdet hänvisas till bifogade skötselplan som samtidigt fastställs.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsrådet Lars Calleberg beslutat och byrådirektör Anita Olsson varit föredragande, har även deltagit förste länsassessor Klas Magnusson, t f länsarkitekt S A Andersson, överlantmätare Anders Hellström, länsantikvarie Carl-Filip Mannerstråle och miljövårdsdirektör Carl Ivar Höijer.

Lars Calleberg

Anita Olsson

Bilagor

Karta skala 1:10 000, bilaga 1

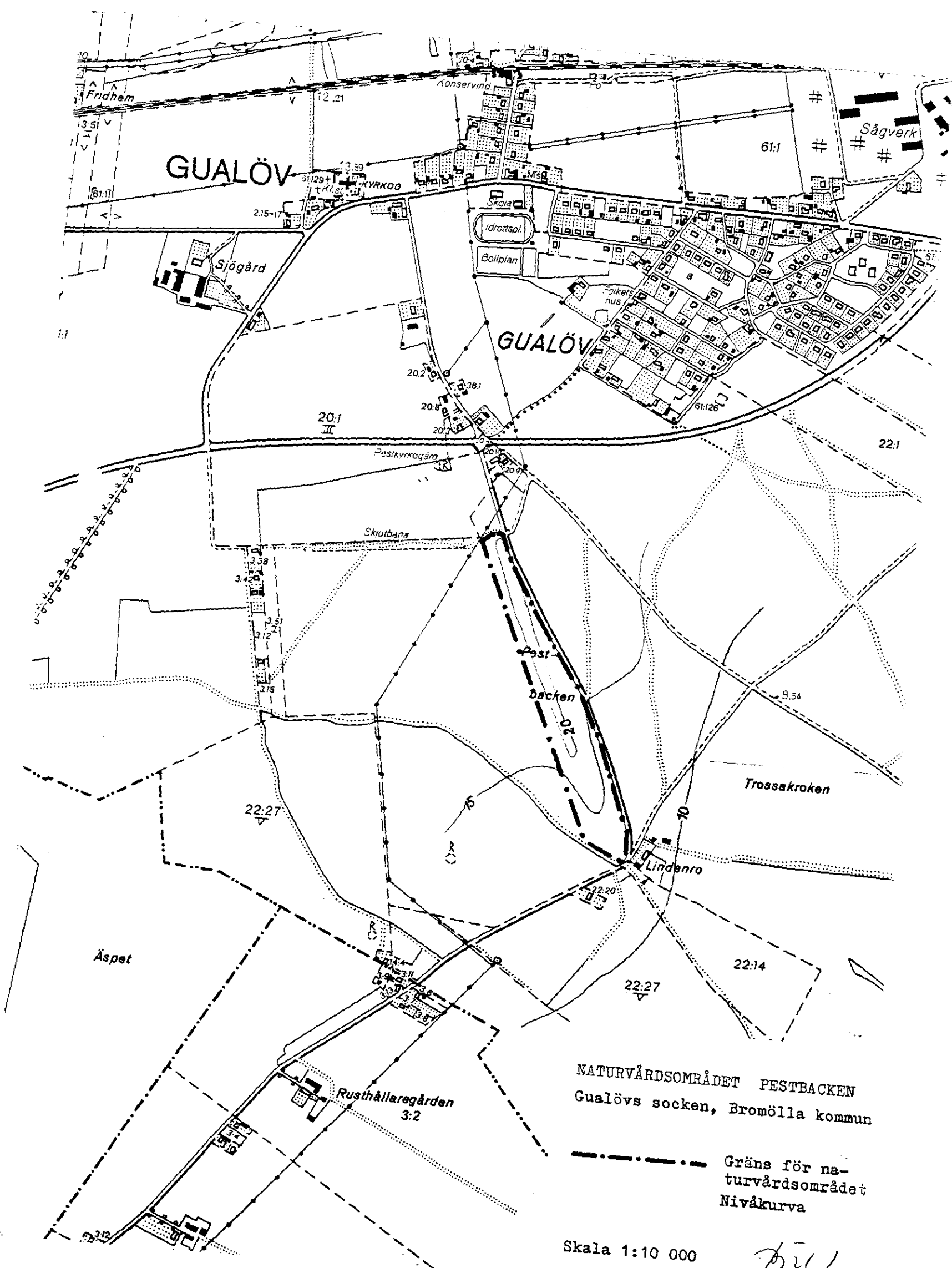
Skötselplan, bilaga 2

Kopia till: Akten, Länskungörelserna

Kungöres i SST Kristianstadsbladet, Sölvesborgs-Tidningen
Miljövårdsenheten 2 ex

CN

C. Nylander

S K Ö T S E L P L A N
för naturvårdsområdet
P E S T B A C K E N

Länsstyrelsen i Kristianstads län
Miljövårdsenheten
Anita Olsson
1988-04-28 Rev. 1988-12-30

Allmän beskrivning: (efter Harald Agrell: Inlandsdynen på Kristianstadsslätten, östra Skåne, SGÅ vol 56, 1980).

Pestbacken är en inlandsdyn söder om Gualövs samhälle. Geologiskt sett är det en mycket ung formation. Första gången den finns redovisad är på en karta från år 1700. Området väster om dynen var då små åkertegar avbrutna av områden som kallas "gallsand". Idag är området skogbevuxet och "gallsanden" framträder som kullar och ryggar. Dynens östra gräns på kartan är ett staket och på andra sidan om visas tallskog, relativt nyplanterad. Flygsanddynen höll alltså på att byggas upp mot staketet och skogsplanteringen.

Namnet Pestbacken kan härledas till den sista pesten i landet under början av 1700-talet. Antagligen fick dynen - sandrytgen - tjäna som begravningsplats för pestens många offer.

Agrell har följande data om Pestbacken:

Mittpunktskoordinater (Rikets nät)	N 62 130
	E 14 135
Ekonomiskt kartblad (1974/75)	3E2c
Bashöjd 5 m öh	10 - 15
Riktning	NNW - SSE
Längd ± 50 m	800
Max bredd ± 5 m	60
Max höjd ± 1 m	15
Kornstorleksfördelning % grovmo, mellansand, grovsand (0,06 - 0,2 - 0,6 - 2 mm)	45 - 55 - 0

Äldre kartmaterial: Geometrisk avmätning över Gualövs by,
C. Wreman 1700;
1811 års rekognoseringskarta över Skåne,
blad VIII Ö 201;

Pestbacken är idag helt bevuxen med tallskog.

Skötsel av naturvårdsområdet:

Naturvårdsområdet Pestbacken är ett skötselområde.

Målsättning:

Dynen skall bibehållas och skyddas mot slitage och erosion.

Hävd av skogen:

Skogen på själva dynen - som gräns räknas släntfoten - får ej kalavverkas men skötsel och avverkning i övrigt utföres i enlighet med skogsvårdslagstiftningen. Slutavverkning på dynen får utföras som plockhuggning, dvs genom upprepad avverkning av ett mindre antal spridda träd i beståndet. Skogsbruket sköts helt genom markägarens försorg.

Markvård:

Erosionsskador på dynen skall motverkas och slitage som leder till erosion skall förhindras. Principen skall vara att förhindra vidare slitage så att skadorna i första hand kan självläka. Fysiska hinder i någon form uppsättes så att erosions-

områden ej beträds. Åtgärderna utföres av naturvårdsförvaltaren som kontinuerligt följer utvecklingen.

Utmärkning av naturvårdsområdet:

Utmärkning skall ske enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och enligt naturvårdsverkets anvisningar genom naturvårdsförvaltarens försorg. Upplysningsskyltar uppsättes av naturvårdsförvaltaren.

Dokumentation:

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder, tidpunkt och kostnader.

Samråd:

Naturvårdsförvaltaren skall vid behov samråda med markägaren.

Bil: Ekonomiska kartan
Skånska Rekognoseringskartan

